پەویستییەکان.. شیعری داستان بەرزان

پەویستم بە وردە شتانێک
بە بەسەربردنی ژیانێک
جووتە زار بە هەندانی بەردەوام و
بەهودبوون لە دوو شەش.
سەاو لە (حەسەن زیرەک)

ێیزەک پوولی دەمینە
بە دوو شەشی تەپیوو
ناخەشی دوو شەش ئەوەیە کە دەت
بەەام لە کاتێکی خراپدا.
سەاو لە (داستان بەرزان)

پەوسیتم بە ەستێک کاغەزی یارییە بە بیست و یەک
ئەگەرچی دەزانم: چوارەم کاغەز
جە- کەر بە بارەک جەوە خەی دەکات بە چقڵی چاومدا
لەوەدا خوازیارم جەکەی بەەژم و
سواری کەرەکەی بم
بە دەم جوینی خەونەوە بەەم
تاکو دەتەقم لە تاو جەی کەر
ببورن من سووتام.
سەاو لە (دەستیەقسکی)

پەویستم بە ەەژیەک زەنگیانەیە
بە هەنینەوەیان لەبەر تاریکی شەودا
دەنک.. دەنک.. دەنک..دەنک
تاکو دواییین دەنک
بەر لە گرەدانی بەنی بەبەن
ترازانی بەندی سووخمە نا
ترازانی بەن
بمکات بە شوەنکەوتەی بەنگ.
سەاو لە (نالی)

پەویستم بە پەەەی سپییە

بۆ نووسینی هۆندێک نامە
کە دەزانم هەرگیز ناگەن
چۆزی نووسین لە دروستکردنی بۆشاییدایە
بۆشاییەکی بۆرین
درزێک هیچ جێیەک نییە
کەواتە: سەاو ئەی بۆشایی بۆرینی ناو ئەم شیعرە.

پێویستم بە سەدانیکردنی دکتۆرە
بۆ سەرقاڵی
بۆ گەڕانەوەی بەسەرهات
بۆ ئەوەی
گوایە ئاگام لە حاڵی خۆم
ئەو نەخۆشییەکانی من و
من نەخۆشییەکانی ئەو
بزارمان دەکەن!
دەنا چارەی دەردی من لە کوێیە؟
چ شتێک نییە
جگە لە درێژکردنەوەی گۆمەیەک
جگە لە تەماشاکردنی درزێک.

پێویستم بە ژیانێکە
چا بێ/ چا نەبێ
هەر دەبێ
سەاو لە (پیرەمێرد)
جا بیبێ
یان
نەیبێ
هەر دەمێنم
من بە دە یادی بکەم.
سەاو لە (مەحوی)

بە هەرچی چوویت
لە قووڵاییەوە دەستی پێبکە
تەنکایی زەدی خۆشباوەکانە
مرۆڤی قووڵایی یەکجار تەفرتوونا
یان
بە هەمیشە ژگاری دەبەت لە زنجیرەکان
دەیشکێنە کەتەکان

تف دەکاتە مەرزەکان
دەیبەت سنوورەکان.

بە هەر کوێ چوویت
بەرەو نەزانراو پەهەگرێ
مەودا زانراوەکان مانی بچووکەکانن
مرۆڤ لە نەزانراودا یەکجار دەبەتەوە
یان
دەچێتە سەروو مرۆڤ
جێدەهێت بتەکان
پشت دەکاتە سەرەکەکان
لە گۆیان دەنێت باوکەکان.

مرۆڤی تەنکایینەکان
دەستی بە کاوەکی شۆڕەیە
-با- بە هیچ کوێ نەیفڕێنێ!
مرۆڤ لە قووڵاییدا تووڕەی دەدات
کاوەک نازانێت کە ناوێتەسەری؟
کاوەکەت لەگەڵ
کاوت بە چییە
بەڵکەت با بدەڵ
بەڵەت بە چییە؟
سەرت با بفڕێ
با بفڕێ سەرت
بفڕێ با سەرت.

شتێک بکە وەکو مرۆڤ
نەک شتێک بە باوەڕی بچووکی ئەوان بکات
ئەوان کە دەڵێن: ئەوەی بووە هەر دەبێت ببێت!
بەڵام لە ڕاستیدا ئەوەی بووە
تە مەهەڵ ببێت
بیگەڕێ بەوەی دەتوێت
با ئاستەم بێت
چەند ئاستەم بێت؟
ئاخە چی دەبێت/ ئەگەر بێت
جێگاگەکەی شەو بە ڕۆژ بێت!

مەزنەکان لە قووڵاییدان و

ناخنکەن
مەزنەکان لە تەنکاییدا
دەتوونەوە!

هەرچی هەویکردە نادیار
ماوەتەوە بە بەندی!
هەرچی خزایە تەنکایی
زیاتر چییە لە تەپەک
پەناشی قووڵاوویی؟

من پەویستم بە هەندک شتی ورد
هەندک شتی زەر پەراوەز
زەر کەنارگیر و
دوور..دوور
تاکو لەم پەراوەزدا بە وردی بژیم
لە کەناردا خەون
لە دوورە هامان.

ژیان شتەکە چەندی وردی بکەیتەوە
تەدەگەیت تاکو کوە وردە!
وردە...وردە
(ئەمەم لەگەڵ خەمە)

تە پەویستت بە هەندک شتی گەورەیە
هەندک شتی زەر لەبەرچاو
تاکو لەبەرچاواندا بە گەورەیی بژیت.

ژیان شتەکە چەندی تەماشابکەیت
تەدەگەیت تاکو کوە گەورەیە!
گەورە...گەورە
(ئەمەم لەگەڵ تەیە)

پەویستم بە هەڵکانی ناو لەپی دەستم هەیە
بەوانم و
هەرجارەی بە جەرەک
خەم لەکبدەمەوە.

من شەویەکم
من ناوەڵکەک

دەیەوێت شیبکرێتەوە
نەک تەنیا بخوەندرێتەوە
ئەوەتا دەزانم
زۆر تەنا پێت
دەچمە شوێی ترەوە
دەچمە مانای ترەوە
دەچمە ژیانی ترەوە
شادی دەخەمەوە
من شادانە دەژیم.

خەم پەرش
لە دنیادا وێنەیەکی بزەوم
ئاسان ڕوون ناکرێمەوە
من کانیەکم لە سەرچاوەیەکی بگرد
شادومانی لەهەڵدەقووڵێت
دەنگ سەر ڕێگام
مرۆڤی گزگل
مرۆڤی شێت
مرۆڤی سکراب
مرۆڤی بەکارهاتوو
مرۆڤی فرەشراو
مرۆڤی بەسەرچوو
وشەکانیان وەکو بەرد
لێخنم دەکەن و
لە بیرەوەریی زەویدا دەمسڕنەوە
من ناسەدرەمەوە
ناکوژمەوە
شادتر دەمەوە.

من پەویستم بە مانای نوێ هەیە
پەی پێنەبراو/ سەخت
من پەویستم بە مانا دێکە هەیە
سەرهەڵگرتوو/ دوورەدەست
من مانایەکی دێکەی ژیانم دەوێت
هەڵێکی دێکە
نیگایەکی دێکە.

من دەڕۆم بۆ ڕووبەرکانی تری گەردوون

یەکجار دوور.. دوور لەم گەردوونەوە!
من دەمەم بە ناو کاتکانی بزربوون
خونک دەبم خەم نەتوانم بیگەمەوە
من دەمەم و دەمەم و ذەمەم
بە ناو گەردوونکانی دیکە.

مژوویەکی ناوون دەبم
بەسەرهاتک لە یادگەی دەریادا
قارەمانک خەی کوشتبەت
هەیەک بانی خەی کردبەت
من دەمەم و دەمەم و دەمەم.

پەویستم بە تاریکایی بەسنوورە
بە گەشتکی بەچارەنووس
بە بەرگەگرتنی درەژی تانیی کابووس
بە نەبانەوەی خونی قەترانی.

من دەبەت دیارنەمنم
هەرچی زووە واوە بەم
درەنگە یەکجار درەنگە
دەبەت ببمە تەز
دەبەت بەم
مائاوا
ما
ما
نەما
.

بە دیار زمانەوە دانیشتووم بە دیار کوردەوە.. داستان بەرزان

بە خەات عومەر

گرانییەک لەم شیعرەدا
تەنیا ئاستەقینەکان دەبیستن
گرانییەک سەبارەت بە پیاوێک
خولیای ئەستێرەی زمان و
گواڵهەوری بیر و
بروسکەی کوردبوون و
هیوای ئاچەنین.

باڵندەیەکی ڕووناک لەم شیعرەدا
خەڵاتە بە کەمەندێک وشەی ڕەنگاوڕەنگی کوردییەوە
تاکو چاوبە دەکات مانای سەرشار لە بە خەون.

من دەبەت بە هەمیشە بە شۆن ماناوە بم!
من دەبەت بە هەمیشە بە شۆن خۆنەوە بم!

ئەستاکە پەم بێ ئەی باڵندەی ڕووناکی ناو ئەم شیعرە
لە کوێی ئەم ڕۆژگاری بیرچوونەوەیەدا بتدەزمەوە؟
لە کوێی خەونی ڕەنگینی خەتدا بەرجەستەی؟
ئەی بەهرەدار/ ئەی بەرزەفڕ.

ئەی باڵندەی ڕووناکی ناو ئەم شیعرە
من بە شۆن کوردییەکەتدا وەم
بگەرد/ بەهەز
من سەرگەردانم بە شۆن بیرکردنەوەتدا
بەباک/ خاکەڵا

ئەی پەیکی شارەزای ناو ئەم زمانی کوردییە
لە کام وشەی سوتماکی شاردا مینەت بکەم؟

من لە خەونمدا تە دەبینم
بریسکەی ئەستێرەی بیماری ناو بیری کوردیت
من لە خەونمدا تە دەبینم
ئازاری پە لە سەی بە سەزی کوردبوونیت
من لە خەونمدا تە دەبینم
سەرکەشی سەر کەشتی ڕوانینی ناو مەژووی گەلەکیت
درەختەکی لە خەون
خەونسازەکی کارامە
پیت بە پیت خولیای وشەی کوردی دادەتاشیت
تەنیا من دەبینم لە خەونمدا

پەپولەن وشکانت!

باڵندە بوویت ئەو دەمانەی خەمێک دەبووە تەمێک لە چاوکانتدا
هەژنەبوو/ تەنیا من دەمدیت!
پەڕە بە پەڕەی ئاگرینی ناو خەیاڵی هەوانت تاریکی هوونک دەکردەوە/
تەنیا من دەمدیت!
شاگەشکەبوویت ئەو دەمانەی زارت لە زاری زماندا و تریفەبوویت/
تەنیا من دەمدیت!
شەبەنگێک بوویت گیانی کوردیت لە جەشدا بوو شەفەقێک لە باڵدا/
تەنیا من دەمدیت!
سەرحاڵێک بوویت دەستت دە نەو دەستی ژاندا و بروسکەبوویت/ تەنیا
من دەمدیت!

کوردێک لە کوردبووندا/ خەست
پیاوێک لە خەبووندا/ مەست
تە وشەت دەبردەوە بە سەر هەسەنی پەتی
تە وشەت دەبردەوە بە سەر نەشئەی ئەبەدی
وشە دڵی دەکردیتەوە
وشە سەرمەستی دەکردیت
وشە ماڵی هووتی تەبوو
(ئاوبەت ماڵت)

تە کوردبوونت لەهاتبوو
پەوەی دەهاتی و دەهەیشتی
هوونەکیت لە چاودا بوو
پەوەی دەهاتی و دەهەیشتی
زەمێک بوویت کوردیی
تیشکێک هاتی و هەیشتی
هەیشتی و
من لەبەر دانیشتووم
لە چاڵە تاریکەدا
بیر لە زمان/ بیر لە کورد ئەکەمەوە.

داستان بەرزان

ئەم دەمان لەسەر جوانی داخستوە.. داستان بەرزان

هوونا کییەکی پەنهان لە چاوانتدا بوو
کە شوێنی کەوتبووم
من چیتر هیچ هوونا کییەک نابینم.

بوونت شەپۆلی دەریایەکی بەئارام بوو
کە خۆشەویستیم تێیدا دەبینی
من چیتر هیچ ئارامییەکم بە گرنگ نییە.

لەگەڵ بزەی تەدا خونچەکان دەبوون بە گوڵ
ئەی چەند چەژم لە پشکتوونی گوڵەکان دەبینی
من کە چیتر هیچ گوڵەک پەی پە نابەم.

تە شیعرەکی زیندووبوویت
چاوەکانت وشەکانی بوون
من کە چیتر شیعر و
چاوانی تەم ناوەن.

نامەوەن هەرچی لە تەدا بوون.

سوورایی گوڵی هەنار
لەسەر لەوەکانت
کاتێک دەستت نایە گەردنی ئەڤین.

هەشایی شەوەکی ئەنووستەچاو
لە چاوەکانتدا
ئەو دەمەی تیری تیژی تژی ژانت لە کەوانی بەمانایی ترازاند.

دابەام لە سووایی گوڵی هەنار
لە لەوەکانت
لە هەشایی شەوەکی ئەنگوستەچاو
لە چاوانت
ئەوکاتەی تیر گەیشتە سنگم و
ناکەتا زامداری کرد دڵی بە تین.

بە دواین جار بیرم لەکردیتەوە

دەمزانی بیرکردنەوەیە لە مەحاڵ
بەڵام هەر بیرم لەکردیتەوە
تاکو لێم کردیتەوە نوخنە
جەنگەکان تەواو دەبن
تۆ دێت بە خونچەکان خۆش بێت
ئاگرکان خامۆش دەبن
تۆ دێت بە درەوشانەوەی ئەستێرەکان بکرێتەوە
دووکەڵەکان دەڕەوێنەوە و بۆری چاومان ڕوون
کابووسەکان
شپرزەییەکان
ژانە بە سۆکان
هەموو تەدەپڕن
تۆ ئاگات لە دێت بێت
لە خونچە و
لە درەوشانەوە نزیکەوێت
ئاگات لە دە بێت نزیکەوێت!

مرۆڤ پێویستی بە کەسێکە بۆی بگەڕێتەوە
وەک ماڵ
مرۆڤ پێویستی بە ماڵێکە بۆی بچێتەوە
وەک کەس
ئەمە دەمانتوانی دووانەیەکی جوان بین
کەسانێک ئەمیان دەبینی
بەڵام ئەمە دەمان لەسەر جوانی داخست
بە هەمیشە لە دەماندا پشگومانخست
گومبگرە لە دەنگی لەدانی دە
لەدانی جوانییە ترپەکانی
فەرامۆشی بکە
جوانی گونا
جوانی نەفرەتی
دەرگای لەمکەرەوە
لە بیرت نەچێت ئەمە بە هەمیشە
دەمان لەسەر جوانی داخستووە.

تە بارانی
ئەو دەمانەی من زەویەکی وشکهەڵهاتووم
تە کانیاوی

ئەو دەمانەی پێ بە گەرووی ژیان تینووم
حەز ناکەم بمێنیت
تۆ لەرە بە ئەی باران
ئەی کانیاوی ناو دڵ لەرە بە
دەست بە ئارامییتەوە بگرە
بە جوانی هەمیشەییتەوە
لە ناومدا خەت بنەژە.

کەسێک لە ناو ژیانێک بە ژیانێکیتر دەگەڕێت.. داستان بەرزان

خەڵک هەیە
خەڵکی جەراوجەر
کە من مەشکم قبووڵیان ناکات
ئەوان پێدەکەنن و
قوبەی ساوەر و برنج و بریانی دەخۆن و
ئەسپ و سەیارە و تەیارە دەکڕن
خەیار و قەیسی و ترێ و تەمەرهند و
مەی و مەم و هەم و چەم دەپێچنەوە!
من هیچم نییە لەو سەرمایەیی ئەوان کردوویانە بە قەڵا بە خەیان
ئەوەی هەمە جیهانی خەمە
نایدەم بە تاج و ساج و باج و گەراجی ئەوان
خەڵک هەیە
باڵانی هەیە
من هەم
باڵانم نییە!

خەڵک هەیە
ساڵانی هەیە
من هەم

ساڵەنم نییە!
من نیمە زەرینەی ئەو شتانەی ئەوان کردوویانن بە قەڵا بە خەیان.

ڕاستی بڵێم؟
من قەڵاکەم دەمکە ڕووخاوە
پاڵم داوە بە تەنیایی شینی خەمەوە!

من بەبە پادشای چوارئینجی ڕەم
من بەبە گشت خاکی پانی عەجەم
من بەبە عومری بازنەیی نوح
من بەبە هەزی بەرینی نەمروود
من بەبە چیای تیژی تەڵا
من بەبە جەماڵی خەی یووسف
من بەبە دانایی ئاسەیی لوقمان
من بەبە گەنجی ستوونی سەلمان
تەنیام.. من زەر.. زەر تەنیام
تەنیام و جیهانی خەمم گرتووە
من جیهانی خەمم خەشدەوەت
من جیهانی خەمم!

من بەبە گەنجی قاروون
بەبە ڕەنجی فەرهاد
بەبە تاقی کیسرا
بەبە سەبری ئەیوب
بەبە هەرەم
بەبە حەرەم
بەبە کەرەم
بەبە دەوڵەت
بەبە سەروەت
بەبە، بەپە
بەپەوەم، بە چارە
بەپەوەم، بە پارە
تەنیا خاوەنی جیهانی خەمم.

سامانی سولەیمانم نییە
پەجووی موسا و
لەبوردەیی عیسا و
هەسپی بوراقم نییە.

زیندان و
دیاکۆ
هەلاکۆ و
ئەسکەندەر نیم.
تەنیا خاوەنی جیهانی خەمم
من جیهانی خەمم خەشدەوەت
من جیهانی خەمم!

کە خوێنی پاکی خەی دەکەشت؟
من نەبەت!
کە کەشاویە بە بەردا گیانی خەی؟
من نەبەت!
کە دەبینەت چ ڕووناکە؟
من نەبەت!
کە خودا دەناسەت، بەی دەگری؟
من نەبەت!

من دەنگدەداتەوە سینەم
چۆڵ بە تۆ!
من دەشتەکم وادەخنکێم
دەمرم بە تۆ!

من بارگەیەکی جەماوم
زامم بە تۆ!
من قارەمانێکی دۆڕام
ژارم بە تۆ!

تۆ دەمکەشیت بە چیا و دەشتەکاندا
کوەرانە!
تۆ دەمکەشیت بە مانگ و ئەستێراندا
عاشقانە!

تۆ لە گەڕوودایت
تۆ لە باخەکاندایت
تۆ لە سروەدایت
تۆ لە کۆوەدایت
تۆ درەختی منی
تۆ گوڵزاری منی

تۆ ئاسمانی
تۆ هەردی
تۆ زەریای
تۆ فەینی
هەر تەش تەنیا
ژانی منی!

ئەژدەک دادەت دەچیتە گەردوونی خەتاوە
جیهانی خەت دەناسیتەوە
من خەیاڵاویی بە ناو ئەو ئەژدا دەمم
بە ژیانێک واقیع نەخشی نەخستبەت.

شوێنک شوێن نییە
کاتێک کات نییە
تەیدا بمرم!

دەردی من ئەوەیە
دەردەکانمم پەوە دیارن
دیارن بە ئەژدەکانمەوە
بە هەنگاوەکانمەوە
بە ئاگرەکەمەوە
لەسەر شوێن پەیکانم جەماون
ئەو دەردانەی کەس نایانخوێنێتەوە.

من واقیع ئازارم دەدات
بریندەکە لەسەر بوونم
تەمەکی قوورسە دەمخنکێنێت
لە هەموو شوێنکم گیربووە
لە هەموو کاتکم ئەچووە
من واقیعم ژانی هەیە!

فریا ناکەوم ئەوەی دەموێت بژیم
فریا ناکەوم ئەوەی دەموێت بمرم.

من پەویستم بە ژیانکی دیکەیە
ئەم ژیانە ئاستەقینەکە نییە.

بە دیلیقەری وشە دەنـــــرم بە شیعـــر.. هاوتەکســت: عەبــاس عەبدوڵا یووسف- داستان بەرزان

دارستان خوونی مردووی مرۆڤ
خوونی بەدینەهاتووی مرۆڤ
خوونکی ژیرسازە
دڵچەڕ ناو دارستانکی جیا درەخت و دڵشادم.

جووجەڵەیەک چی دەکات لە دارستان؟
جووجەڵەیەک بە تەنیا
بە شوێن خوونی خۆیدا
خوونی بەدینەهاتووی مرۆڤ
جووجەڵەش، لە خوونخانەی دارستان
هاوەڵمانە و ناترسە..
من لە جیاتی ئەو دەخوونم، ئەو لە جیاتی من دەخوونە.

مامزێک دەبینم لە دوورا
خیاڵێک دەبینم لە تەڵا
مامز تاک مامز
درکاندی: لە ترسی پڵنگان
خیاڵگەی ئاسکان جێ دەکەین.. چا دەکەین.

دەریا نامەیە بە دارستان
ماسییەک دڵەنگە لە داران
با دەریا ئاشنای دارستان بێ
ماسی بە ئاواز و سەمای هەزارشێواز
بڵەنگە و بەستە.

خوون دەبینم لە هەرلا
چاو دەگێڕم بە هەرلا
خوون بەڵاشە و بە پارچە
با لە شەش لا خوونداربین

تەدا منی کەر خەونی ڕەنگاوڕەنگ دەبینم.

ئەستێرەیەک دیارە کشاوە
خەونێک کشاوە دیارە
ئەستێرەیەک بەسمە
دەمباتە سەر وینگەیەک لە شەوی فیردەوس.

گیانداران لەرە ئاودان
ئاودان لەرە ئاودامان
گیاندار خەشمان هەر گیاندارین
لە سەردەی نوو، گیاندارە و ئاهەنگدارە.

مرۆڤ لەرە بە تەنیا
هەڵدەزنە بە باڵەای خەوندا
بە هاوخەونێک
بە قاقا بەسەر قافا هەڵدەگەڕین.
دارستان خەونی مردووی مرۆڤ
خەونی بەدینەهاتووی مرۆڤ
لە دارستان هەزار و یەک میوە هەن
تەدا یەک میوەخەون دەمەستێنن، دەمژینە.

کە -با-یەک هەڵدەکات
من دەبینم چەندە باڵندە/ بە تەنیا
کە گەردالوکێ هەڵدەکات
من دەبیستم چەندە گەڵا/ بە تەنیا
کە خەونێک هەڵدەکات
من بەی مردن دەکەم/ بە تەنیا.

تەنیایی… هەی تەنیایی
نیازمە بچمە دنیایی
بەس ترافیکلات
نەهێ:
Stop

لە دارستان مرۆڤ جەدەمێنن
مرۆڤ جەدەمێنن بەدەم –با-وە
لە -با-کاندا خەون جەدەمێنن
خەون جەدەمێنن بەدەم -نا-وە.

هەوڵەکە و دەموەت خونباربم
ڕوایە وشوون خون ببینمەوە
تەدا مەخون، لاشەی سستم
دژینە و ڕەها بینم دەکات.

جووجەڵەیەک لە دارستانە بە تەنیا
بە تەنیا لە دارستانە مرۆڤ
جووجەڵەیەک نوقمی خون
مرۆڤەک ماندووی خون
جووجەڵەیەکی ناو قەپڵکی هەڵکە
لەم دەپرسە: تەی چارەنووسناس
بجوقەم و بەمەدەر یا.. نا
بوەستە، با پرسەک بە داستان بکەم.

چ هەیە جگە لە خون
چ هەیە زیاتر لە تەون
خونەک لە سەری مرۆڤدا
مەرگەک لە سەری مرۆڤدا
ژیان لە خونەوە تا دواخون
منی هاودەخت کرد، منی هاودەریا کرد
نایەم… بیەم دەەم منی نامەرگ کرد.

جەدەمەنن لە مەرگەکدا/ مرۆڤ
جەدەمەنن لە دەنگەکدا/ مرۆڤ
لە مەرگ، مرۆڤ بە بەنی گوەک
هاومرۆڤ دەبە و من کەتا و دوا نازانم.

جەدەمەنن لەگەڵ کەدا
جەدەمەنن لە کەدا
وادژین و ئایندەش موکی گەردوونە و
هەر ئەو ڕاستە
هەتاویش وا دەەڵ.

سروودێک بۆ ژنان وەتەن*.. داستان بەرزان

ژنانی

لە ژنانی تیشکەکم لە باشوورم بریسکەم دێ

خەری دڵی ژەهراتم لە باکووری گیانم هەڵدێ.

زەر لە مژێ بە بیانی بەپەروا دەمکنادەم

چاوم لە ڕێی ئازادیی لە بەرخودان دەستبەرنادەم.

بە باوەڕی مرۆڤدۆستی نەرمەشێپڵم/ بارانم

بە کۆشتی هەزی ستەمکار شەستبارانم/ زریانم.

من زاگرۆسم من هەڵگوردم تیری دوژمن نامترسێنێ

من ڕۆژی مەدیای سەربەرزم هاوارم کۆو دەتاسێنێ.

ناڵەی خاکەکی لێت لێتم بە گوێی کەڵ دەبمە زریکە

نیشتیمانەکم دەستبەسەر یەکبوونی گیانم نزیکە.

تێبینی:
ئاوازی: AI
کاری: سیڤان عەباس

.....

لێم لینکەدا دەتوانن گوێبیستی ئەم تێکستە بن بە شێوەی سروود

سەرهەڵگرتن.. نوێترین بەرهەمی داستان بەرزان

سەرهەڵگرتن مردوویەک ئەم کتێبە دەنووسێت
نوێترین بەرهەمی داستان بەرزان

یادداشتەمانی (سەرهەڵگرتن مردوویەک ئەم کتێبە دەنووسێت) نوێترین کتێبی شاعیر و نووسەر (داستان بەرزان)ە کە بەیارە لە سەرەتای ساڵی نوێی (٢٠٢٥) بڵاوبێتەوە، کتێبەکە لەلایەن (زاری)یەوە دیزاین کراوە و (ناوەندی یاسەمین) چاپی دەکات...
سەبارەت بە کتێبە نوێیەکەی (داستان بەرزان) وتی: یادداشتەمانی (سەرهەڵگرتن مردوویەک ئەم کتێبە دەنووسێت) وەک بەشێکی تر لە زنجیرەی یادداشتەمانەکانی (١٩٨٧کتێبی برینی من – بەرلین کتێبی پەناهەندەیی من) کارم تێدا کردووە و دەبێتە کۆتا بەشی ئەو زنجیرەیە، هەرچەندە خوێنەر دەتوانێت سەربەخۆ هەر کام لە بەشەکان بخوێنێتەوە، بەڵام کاتێک هەرسێکیان دەخوێنیتەوە بۆی دەردەکەوێت پەیوەندییەکی بابەتی و هونەکی سەرەکی چیرۆک و تەکنیک و شێوەی گێڕانەوە هەر سێکیان پێکەوە گرێ دەدات، ئەوەی لەم بەشەدا بەم گرنگ بووە تەواوکردنی سەرجەم ئەو چیرۆک و بەسەرهاتانەبووە کە مەبەستم بووە لە میانی ئەم زنجیرەیەدا کاریان لەسەر بکەم، هەبێت بە تەکنیک و شێوازێک کە بە ئەم شێوە کارکردنە بەشیاوم زانیوە...
شایەنی باسە لە ساڵانی پێشوودا هەر دوو بەشەکەی ئەم زنجیرە یادداشتەمانەی (داستان بەرزان) لە دوو کتێبی جیادا بڵاوبوونەتەوە و ئەم کتێبە دەبێتە سێیەم و کۆتا بەشی ئەو زنجیرەیە کە نووسەر لە ساڵی (٢٠١٨) دەستی بە نووسینی کردووە و لە ساڵی (٢٠٢٥)دا دوایین بەشی بڵاودەکاتەوە...

کتێبە چاپکراوەکانی دیکەی داستان بەرزان
لە نێوان ساڵانی (٢٠١٢ بۆ ٢٠٢٣)

١- تەم هەبێت/ شیعر/ یانەی قەڵەم.
٢- بووم بە ژێر زەڕەخەراکانی مەدرەنەوە/ شیعر/ یانەی قەڵەم.
٣- خودەکی پەرتبوو/ شیعر/ خانەی ئەنان.
٤- کتێبی شانەی/ وتاری شانەیی/ تیپی شانەی ئەزموونگەری کەرکوک.
٥- ئێستەرەکان برینی مرۆڤن/ شیعر/ خانەی ئەنان.
٦- ١٩٨٧ کتێبی برینی من/ یادداشتەمان/ خانەی ئەنان.

٧- لە نەخشیەک دەترسم نامەوێت ناوی لەم کتێبەدا هەبێت/ شیعر/ناوەندی یاسەمین.
٨- دەروازەیەک بۆ دراماتۆرگی/ تیۆری شانۆیی/ گروپی شانۆی گەدە.
٩- تەرمینال/ چیرۆک/ ناوەندی یاسەمین.
١٠- کۆڤید/19 تەوەر/ دەزگای میدیایی ژیان.
١١- بۆرلین کتێبی پەناهەندەیی من/ یادداشتەکان/ ناوەندی یاسەمین.
١٢- فرۆشراو وەرناگیرێتەوە/ شیعر/ ناوەندی یاسەمین.
١٣- باندەیەک هەبوو... دەی نەبوو/ ڕۆمان/ ناوەندی یاسەمین.
١٤- من ئەرژینام/ شیعر/ ناوەندی یاسەمین.
١٥- شاعیرەکان دەستەمدیدەن/ شیعر/ دەزگای نووسیار.

من کارگەی دروستکردنی هەزی ژیانم.. داستان بەرزان

هەزی ژیانم بە کۆوە
من کۆبەری هەزی ژیانم
کارخانەی بەرگگرتنم هەیە
کۆگای چاوانی دادنەم
گەنجینەی هیوا
خەمی کۆن کەدەکەموە.

من هەوربانی خۆنی لەدەستچووم
پشانگای ژانی مەدەل بەرز
سەکەی چۆڕی ستەمدیدەیی
هەوارگەی گۆشەگیریی پەتی
سەیرانگای تەنیایی بە فۆفۆ
هەتڵی پەنج بڕینی تۆ و بە سۆ
خۆوەتگەی لەگۆ خەت ناتەبایی
لانەی لە ئەزەلەوە بەکەسی
خولی فڕبوونی دەربەدەریی.

من دایەنگەی بەشخوراوانم
فەرگەی بەنەوایان
ناوەندی فریودراوانم
خانەی دەستلەبەردراوان.
پەناگەم بە هەڵهاتووانی دەستی دەست
کەمپینم بە هاوکاریی پەشموردەیی
پانتایی جەماوان لە کاروانی بەدەربەست
سەبەرم بە خەڵکانی بێپەروا مەست.

من هاوەڵم هەن خەشم دەوەن
هاوەڵم هەن خەشیان دەوەم
بەڵام من خەم هاوەڵم نییە
خەم حەزی بە چارەم نییە
خەم بە دیدارم پەستە
بە ناسینم خەشحاڵ نییە
پێژەوانە لە بەرکەوتنم.

با ئەمە لە نەوانی خەماندا بمێنێتەوە
من بەدیاریکراوی دەزانم
کە پەتای ژیانمە
ژیان سواری کەم بووە
هەر سەرەتای سەرەتا دەمزانی
هاتنم بە ئەرە باش نییە
دەنیابووم پەشیمانی ناوێت
تاکو ژەهری بە بنەشم
شتەکە و هاتەم
پەویست ناکات پەنجە بگەزم
ئیتر ئەرە ئەریە و
واهاتووە و واچووە و وادەوا
پەیمانی کەن دەێت:
لە ژێر ئەم ئاسمانە بەرینەدا
هیچ شتەک نوێ نییە
هیچ شتەک!
بەڵام بەمجەرەی ئێستا کە منی تێدام
مەگەر تەنیا ئاسمان
تەنیا ئاسمان
ئەگین مرۆڤ لە کوێ بە ئەمە کراوە

مرۆڤ بوو تازە گەشت و ئەسک و دەمارەو
مرۆڤ بوو چارە خوێن و فرمێسک و
بوو نەختێ دە و زمان و زارەو
بە دوو دەست و دوو پێ
چۆن دەتوانێت قووتاری بێ
چۆن دەتوانێت هەبێ؟

من نەمزانی ژیان یەکجار وایە
هەر نەبێت دامنابوو
ماوەیەک هەناسەیەک بدەم و
بریندکی نوێ لە سەرما پێنەبێت
هەر نەبێت دامانبوو بەر لە خەم
ئایندەم بوو جارە دیار نەبێت
خۆ من پلانی درێژم بۆ داهاتووم نییە
لە بارەکدا لە ژێر باری بەبارییدا پساوم
گرنگ نییە گەش بێت یان ڕەش بێت!
من لە ئێستامدا گیرمخواردووە
دەزانم بۆ ئایندەش بۆ سەردا دەخلیسکێم
من ئێستا دەستی ستەمی لە پاشەم گیرکردووە
هەرگیز بۆ ئایندەی ئێستاکەم قایل نیم
من دەمزانی ژیانەکەی چەند بەبارە
ئەم زەمینە لەسەر پشتی ئاسمانیش بارە
بەڵام هەر نەبێت دامنابوو بتوانم بڕۆم و
لەگەڵ ئەم شیعرەدا گوڵم لە زایەڵەی شکانی دڵ نەبێ
من دامنابوو هەمیشە ژیان سوار نەبێت
هەبێت بۆ جارێک کەسێک تەنیا کەسێک
کەسێک کە بۆ هەڵە ڕەی لەرە کەوتبێت
کەسێک تەنیا کەسێک
کەسێک کە بۆ هەڵە
سوارە بێت
من ئەو کەسە کەسیرەم نەیزانی لە دەمی دەرچوو
داوای کرد سەرکەوە
سەرنەکەوت
زەری مابوو
کە بینیم مرۆڤانێک
خوێنی ژاوی خەیان بۆ دەستمەو بەن دەکەن
دەبینن چلەن خەنجەر لە مەخیان هەدەسووم

خۆش نەبوون و کێشەدەربووم
لەگەڵ جارێکی تر هەزم هەبێت
بە گوێی ژیانی باگرتوومدا بچێنم
کە من بۆ لە مردن
بێخەم مەرگم!

بێچارەنیم
بێچارەیی منە
کوا بێچارەم
ئەی ئەوە نییە چارەکە؟
بێحاڵ نیم
بێحاڵی منە
کوا بێحاڵم
ئەی ئەوە نییە دەسەڵاکە؟
بێماڵ نیم
بێ ماڵی منە
کوا بێماڵم
ئەی ئەوە نییە کۆپرەکە؟

ئەی شەقام؟
شەقامی سەرشار بە دەپەی هەندک
کە هی ژانە کە هی منە کە قەترانە!
بە من نەبێت بە چیتانە؟

سواربن
بەن و
بیئاژوون
سەر و بنی بکەن دنیا
کە هی خۆشە کە هی بەشە هی خەتانە

من شووشەم نییە
مەییم لە کوێ ژاوە؟
خەم دەکم هەیە
لە شکان دروستکراوە.

بۆ لە من دەی من لە سنگی فراوانی کەترکدا دەیگماند
ئەستاکەش زەر شەوان دەی من دەبێتە ئەستێرە و
بە باربووی ژانی من چریسکەی دەگاتە ئاسمان

ئەستاکەش زەر ەەژان دەی من دەبێتە فرمێسک و
سەرزەمین دەداتە بەر تەفان.

من دەەک لە سنگما دانانێم هەر بە دە دانرابێت.

دەی من شەبەقان دەبێتە جریوەی چەلەکە
دەبێتە گوەەکی بەقەرار ئەواران
هەورەکی ئاوارەی شەوکان
دەی من چی بکات نازانێت
چەند دەکات بسرەوێت ناتوانێت!

من دەم خەونەکە بەقەرار دەگەەێت
بە ئاسە دوورەکان
بە هیوا ونبووەکان
بە خولیا ساواکان.

دەگەەێت بە دەشتە بەرینی لەبەردا کە مابێت
بە کەلەک ەوونا کی نەمریی هەواری هەەدابێت
بە دەەک باڵایی دەانی تەدابێت
وەکو خەی لە دەدا ژیابێت بە دەی بگەردی
وەکو خەی لە دەدا بە دەی لەیدابێت
دەگەەێت هەمیشە من دەم
من دەم لە سەردا
من دەم لە دەستدا
کوا دەم؟

من دەم سروە بوو/ نەگیرا
من دەم نەورەس بوو/ ەام نەکرا
من دەم بەور بوو/ ەاو نەکرا.

من دەم دەەکە بە بە دە نایکرێت(نوختە)
(سەری دەە)
لە ئاسمان بە ئاسمان ئاسمانەک ەەسمانی نەما بێت
دەی من لەبەرچی وەستابێت؟
لە زەمین بە زەمین زەمینەک زەمانی نەمابێت
دەی من لەبەرچی لایدابێت؟
مانگەکە ەوونا کی ناوەوەی دەانی لەبەاو/ دەی من
جەماوی کاروانی وارەکە هیوایان لە سەراب ەەنراو/ دەی من
ئاسمانەک ئەستێرەی بەرەکی دەەاو/ دەی من

مانگ‌ێکە خەرمانەی دزراوە/ دەی من
عەسرەکە تروسکەی لە جیاتی تیشکی خۆر داناوە/ دەی من
خەونەکە کلیلی ئایندەی ڤەندراوە/ دەی من
پەم بڵێن: چی لە دە/ دە لە چی
بە منەک جەماوە
پەم بڵێن: دە بە چی/ بە چی دە
بە منەک جەماوە
پەم بڵێن: لە کوێیە دەی من
کوا دەم/ دەی من!

مەگەر بەس ئاسمان بەت بزانێت
ئێستاکە دەی من بە چ شاخەکەوە گیرساوە؟
کە دڵێ دەی من بە چ داخەکەوە سووتاوە؟
مەگەر بەس ئاسمان بەت بزانێت
دەگەڵم هەرچەندە دەی من بە سەر و بەبە شۆن واماوە
هەیشتووە دەی من هەژەک بوو تەراوە.

هەرچەندە دەی من دەگەڵم بە سەر و بەبە شۆن واماوە
هەیشتووە دەی من هەژەک بوو تەراوە
بە سەر و بەبە شۆن دەگەڵم دەی من هەرچەندە نەماوە
هەیشتووە هەژەک بوو دەی من تەراوە
دەی من ئێستاکە نەماوە.

لە مەژە ئاسمان هیچ دەی لە بیردا نەماوە
دەمەکە هیچ دەک لە دەدا سەردەمی نەماوە.

من گەیدەم بە بەبە شۆن بە دەدا
من شۆنکەوتەی هەگای دە لە دەدا.

لە خەمدا هەر منم سەرقافڵەی کاروانی هەی دەان
لە سەبرا هەر منم خەوەتم دەکەشم لە دەدا بە دەان.

(بووستن)

کوا ئەوە ئێستاکە لە دەدان؟
لە کوەدا لەدەدات
کوا دەتان؟

من لە چاوەوانی دەدا نوقم دەبم

تەماشای ناوەوەی خەم دەکەم
چ نابینم
لە هەنگی بەدەنگی زیاتر
لە دەنگی بەهەنگی زیاتر
چ بۆن ناکەم
لە بۆنی سەرمای گیان زیاتر
لە تامی گەرمی برین زیاتر
بۆ چ ناکەوم
لە بۆردی نەفرەتی سەر شانم زیاتر
لە زایەڵەی ئاوازەکی بەلانە زیاتر
لە سنگی بەتاەمەو دوور و نزیک دەتەگوە:

هەژگاری نەفرەت نابەتەوە
بریەنی کەنمان هەر دەکولەتەوە
کەس ژانی ئەمە ناخوەنەتەوە
مرۆف مەمکە زوو دەتوتەوە.
هەژانی شادی هەومان تەناکەن
خەکی لە مەرگی بەدەنگ تەناگەن
شەوانی پە ژان دەستمان بەرنادەن
خەونکان دوورن بە ئاسە ناگەن!

من شیعر دەژیم/ من شیعر دەمرم.. داستان بەرزان

ئەی شیعری نەنووسراوی دیوانم
دەرفەتم پەبدە
دەبمەوە هەسپکی نەجیب
هەز لە گیانیدا/ نیە
خەون لە چاویدا/ بروسکە
ئەڤین لە پەیکانیدا/ جمە
بوەریی لە بوونیدا/ لرفە
دەرفەتم پەبدە.

ئەی بکوژترین بکوژی کوژراوم
هەز ئەگەر هەز بێت دەمی دەوێت/ کەپۆ
خوێن ئەگەر خوێن بێت خیانەی دەوێت/ بڕوا
ئەڤین ئەگەر ئەڤین بێت ڕەیشتنی دەوێت/ ناکۆتا
بوێری ئەگەر بوێری بێت جومێری دەوێت/ ترسنۆر
دەرفەتم پێبدە.

من هەزم دەوێت
من خوێنم دەوێت
من ئەڤینم دەوێت
من بوێرییم دەوێت
بۆ ئەوەی ئەم زنجیرانە بپسێنم
بۆ ئەوەی ئەم دیوارانە بڕمێنم
بۆ ئەوەی پیرۆزیی ئەم سنوورانە
بۆ ئەوەی یاسای ئەم کتێبانە
بۆ ئەوەی بەهای ئەم نۆریتانە
بخەمە ژێرپێم و
جارێکی دیکە نەگەڕمەوە سەریان و
هەواڵم لێ پاکیان نەمێنێت
ئەی ژانی بێ ژانی لێ ژانم.

سەرەتای... سەرەتای ئەم شیعرە
دەبوو بنووسم:
هەوایەکی دیکە/ بەنەکی دیکە
لە سنگمدا
هاوارێکی دیکە/ دەنگدانەوەیەکی دیکە
لە گەروومدا
خەمێکی دیکە/ منێکی دیکە
لەم جیهانە نەخشەدا
دەجووڵێت و
دەڕیسکێت و
دەهەزرێت.
ئەی فەینی فەیوی فەریادم.

من هەناسەیەکی نوێ
من بەنەکی نوێ
من هاوارێکی نوێ
من دەنگدانەوەیەکی نوێ

من خەمکی نوم
من منکی نوم
پەویستە و
دەبێت و
ببێت
داگیرم بکات
پەویستە
سەر کەشتی خەیاڵیی ناو ئەم شیعرەم بنێت
من کەشتیوانی زریانی زمانم
من کەشتیوانی ئەمانی ڕەوانم
من کەشتیوانی خزانی خەزانم
من کەشتیوانی خوماری خەیاڵم
من کەشتیوانی ئاورینگی ئەندێشەم
من کەشتیوانی وێرانی وێنام
من کەشتیوانی خەواڵوی چووانم.

من شوێن ئەو ئازادییە کەوتووم
لە ناو شیعردا ئازایە
لە چیرۆکدا سەرکێشە
لە ڕۆماندا باڵدەگرێت
بەگشتی لە وشەدا خوێنە
خوێنە بە جەستەی سەرابم
دەنا زەر بە سانایی
زەر چاوقایماندە دەبووم کتێبفرۆشک
شیعرم لە فلتەر دەدا و
شاعیرانم شێن دەکردن
چیرۆکم بە تەرازووی نازی کچانی دەم ئەوارە دەپەوا
ڕۆمانم لە چاوی ژنانی تازەپیاکەتوودا دەبینی
فەلسەفەم بە ڕۆژی نیوەڕۆ لە قەنارە دەدا
فەتوای تیرەم بە هەر جوانییەک دەردەکرد
لەگەڵ ئاستی چەژی گەژی مندا نەگونجایە
دەبووم پەلیسی زمان
لیسەک بەدەستەوە و
وشەم فەلاقە دەکرد
خەیاڵم دادگایی دەکرد
نوێگەرییم لە بەندیخانەدا توند دەکرد
من ئەو ئازادییەی ناو شیعر سواڵدەکەم

مان و نەمانم
بۆ ئازادییەوە پێویستە
دنیا هەر زوو
دەبووم کتێبفرۆشک
لە کوردستانی پاک و جوان
شاری ژانی تاریکی
گوزەری هاوڕیانی لەبلەبان
کوچەی نەخوێندەوارانی سەربەرز.

هەڵە هەنگاو دانێ
دڵی من ماتە و لە جێگای خۆیتی
گوڵ دەبارێت و سەری من دەشێت
لە جێگای خۆیتی
سەز شکۆفە دەگرێت و
هەستی من بەزارێ و
لە جێگای خۆیتی
هەور دێت
بارانی بەهاژنێ
بەفری بە کەوڵ
تەرزەی بە تاو
دڵی من
من دڵی
هەر ماتە و
ماتە هەر من
من هەر دڵی
من دڵی هەر ماتە
هەر دڵی من
من هەر ماتە دڵی
دڵی من هەر
ماتە هەر دڵی من
دڵی من ماتە و
هەر لە جێگای خۆیتی.

من شیعر دەژیم
نەنیئامێز دەکەومەوە
من شیعر دەمرم
سترانی کەس ناڵێمەوە.

من شیعر دۆزیم
خولیای کەس
ژانی کەس
بریتی کەس
فریوم نادات.

من شیعر دەمرم
شادی کەس
هەوای کەس
بۆ هیچ کۆ بانگم ناکەن.

من شیعر دۆزیم
زریکەی کەس
بریسکەی کەس
بۆ هیچ کۆ نامکۆشن

من شیعر دۆزیم
من شیعر دەچێژم
من شیعر دەپۆشم
من شیعر دەهێنمەوە
من شیعر دەهێنمەوە
من شیعر دادگیرسێنم
من شیعر هاتووم
من شیعر دەڕۆم
من شیعر دەوەستم
من شیعر ئادەکۆشم
من شیعر دەنێمەوە.

من شیعر دەمرم
من شیعر دەنێژرێم
من شیعر دەڕوێمەوە
من شیعر هەڵدەستمەوە
من شیعر دەفڕم
من شیعر سزا دەدرێم
من شیعر پاداشت دەکرێم
من شیعر ماوم/ نەماوم
من شیعرم/ یان نیم!

من شیعردەمەنمەو
شیعر دەژیم
شیعر دەمرم
ئەمانە مانای چین؟

ئەم شیعرە چییە؟
چرامە
چەترمە
چاەمە
چیامە
چارەنووسمە
چاومە
چاویلکەمە
چەماومە
چاوگمە
چەاوگەمە
چریکەمە
چەمەنمە
چیەمە
ئەم شیعرە چیمە؟
هیچ کەسێک!
هەموو کەسێک!

من شیعر
ماەکەم
کەسوکارەکەم
ژنەکەم
منداەم
هاوەکانم
ناوەکانم
هەوادارەکانم
پاکی بە پاکی دەخوات.

من شیعر
سەرم
ملم
دەم
ناوکم

ەانم
ئەژنەم
پەم دەخوات!

من شیعر
ژیانم
ئەقینم
بوونم دەخوات

من دەیەمەوێ:
سوپاس بێ شیعر
نەفرەت لێ شیعر.

ئەم شیعرە لە ژمارە (١١)ی گەڵاری (دیالۆگ)دا بڵاوبۆتەوە.

شیعری (زام)ی شەرکۆ بێکەس.. خوێندنەوەی داستان بەرزان

https://www.youtube.com/watch?v=7PAYOJK8qGo
https://www.youtube.com/watch?v=7PAYOJK8qGo

لە پای هەوەدان بە ەگریکردن لە کارەکی شانەیی.. داستان بەرزان

خراپترین دەخەک کە هەر دەستەاتەکی تێبکەوێت ئەو ساتەیە کە چاودێری دەخاتە سەر کارە هونەرییەکان، بە بیانووی جیاجیا لەپرسینەوەیان لەدەکات و هەوەدەدات سانسەری هەر بابەتەکی هونەری

بکات کە گوتارەکەی لەگەڵ بیرکردنەوەی ئەودا ناگونجێت، یاخود لەخنە و تانە لە ناڕەکی و ناشیرینی و نادادییەکانی دەگرێت و گاندەڵی و دزۆیەکانی دەخاتە بەرچاو، ئاخر بەسروشت هەر دەستەڵاتێک لە هونەر ترسابێت و هونەرمەندانی لە ماڤە بنچینەییەکانیان دابەبێت، کەواتە بەر لە هەر کەس ئەو دەستەڵاتە خەی لە دەخی خەی دەزانێت و تەدەگات کەی سیستمی ئەو حوکمڕانییەی پیادەی دەکات لەگەڵ ویست و ژیانی هاوڵاتیانیدا ناگونجێت.
لە مێژوودا هەمیشە دەستەڵاتە ستەمکارەکان بە جۆرێک لە جۆرەکان سەیان لە هونەر کردۆتەوە، بواریان نەداوە هونەر ئازادانە گەشە بکات و هونەرمەند بەبە کەشە و ئاستەنگ گوزارشت لە دونیابینی خەی بکات، لەبەر ئەوەی هونەر بە درێژایی مێژووی خەی ململانێ و ناکەکی و سەرنجی تۆندی لەسەر دەستەڵاتی خەسەپێن و کەمەڵگای کەنەخواز و گیرەدەی دەستی نەریتی نادروست و ئەو بەشەی ئایینەکان هەبووە کە دەچێتە ئاستەکی خراپی نامرۆڤانەی تۆندتیژ، ئەمەش لە یەنانی کەنەوە کە لانکەی سەرهەڵدان و گەشەسەندنی زەربەی هونەرەکانە تاکو ئەمڕە دەێزبەتەوە.
تەنانەت لە ژیانی ابردووی خەماندا ساڵانی بەرلەاپەڕین (سەدام حسەن) یەکەک لەو دیکتاتەرانەبووە کە ترسی گەورەی لە هونەر وایکردبوو سانسەرەکی زەر لەسەر کارە هونەرییەکان دابنێت و ەەگا نەدات بەبە فلتەری وردی فەرمانگەکانی ئەمن و دەزگاکانی سیخوڕیی هیچ بەرهەمەک تێپەڕێت، زەرجار کارە هونەرییەکانی ئەو سەردەمە اەست و چەپیان بەسەردا هاتووە و ەەگری بە نمایشکردنیان کراوە، تەنانەت هونەرمەندان تووشی زیندان و ئازار و ئەشکەنجە بوونەتەوە، هەر ئەوەش وادەکات هونەرمەندان بە ئاستەم بتوانن ئەوەی هەست و ەووانین و دیدگای خەیانە نمایشی بکەن و گوتارەکانی نێتەوە و خاک و نیشتیمان بە هەمای هەمەجۆر لە کارە هونەرییەکانیاندا بەرجەستە بکەن.
هونەرەکان بە هەموو جۆر و شێوازەکانیانەوە ەووبەرەکن بە ئەوەی مرۆڤ بیانکاتە هەکارەک بە خستنەووی هەر بابەت و دیاردەیەکی ناشیرین و خراپ و دژە ئازادی و هەقوڵاوی بیرە ستەمکارەکان، کاری سەرەکی هونەر لەدانە لە دید و چەمک و بابەتە پیرۆزکراوەکان، هونەر مانا جەگیرەکان دەستکاری دەکات، نەریتەکان دەشوێنێت، هونەر بەرهەستی لە نادادی دەکات، هونەر جەش و خرۆشی شەشەکان گەرمتر دەکات، هونەر خەم و ژانەکانی مرۆڤ دەنوێنێ بەیە مرۆڤ بە هونەر کاریگەرە. مرۆڤ پەویستی بە هونەرە تاکو واتا باش و جوانەکان بزر نەکات، تاکو ەەستنبوونی خەی لە دەست نەدات، فریدرەک نیتشە لە بارەی جۆهەری هونەر هونەر دەڵێت: پەویستمان بە هونەرە

تاکو واقیع نەمانکوژێت. کەواتە مرۆڤ ناتوانێت هیچ کات بەبێ هونەر بژی، چونکە لە سادەترین کاری هونەردا دەکرێت بەو دیدی نیتشە ببینین: مادام واقیع شتێکی نکۆڵی لێکراوە، لە بەرامبەردا هونەری دابێت هەیە خۆی بگۆڕێت!
لە مێژووی هونەردا کەم نین ئەو هونەرمەندانەی بەهۆی دیدگای ڕەخنەیی بەرهەمکانیانەوە تووشی زیندان و تەنانەت کوشتنیش بوونەتەوە، کە دەکرێت بە گۆڕانکەی کورت دەیان نمونەی لەو هونەرمەندانەی جیهان بناسین کە بوونەتە قوربانی لە پێناو هونەردا، بەڵێ هەر دەستەواتێک گومانی لە سیستمی حوکمڕانی خۆی هەبێت، یەکێک لەو بوارانەی سەرنجی چەی دەخاتەسەر هونەرە، ئاخر وەک ئاماژەمان بە کرد هونەر لە شوێنکەدا مەترسییە بە هەر سیستمێکی ستەمکار، بە کەمێگایەکی گوندێ بە هەر دەستەواتێکی خۆسەپێن و دیکاتەر، هونەر دەتوانێت ماناکان بە ووتی و بابەتی ئاڵۆزی، خراپی و نادادپەروەرییەکان بابەتی ئاراپشکردن، گوندێی و ستەمکارییەکان بابەتی پەردە بیان بکات.
هونەرمەندانی کورد بەشێکی زەریان لە پێناو ئازادی گەل و ئازادی لە کارە هونەرییەکانیاندا ڕۆژگارێک چوونە شاخەکان و لە ڕۆژکانی خەباتدا تێکۆشان، شەهید بوون، تەمەنی گەنجییان بەخشییە شۆڕش، هەر بە ئەوەی ئازادی بەدەستبهێنن، ئازادییەک کە ئەمە ئەمێ لە سایەیدا بابەتی ترس کارە هونەرییەکانمان بکەین و بە بینەرانی بگەنین، لەبەر ئەوە گرنگە لە ئەستادا دەستەواتدارانی کورد، ئەوانەی بەیاریان بەدەستە بە وریاییەوە کار بکەن بە فەراهەمکردنی زیاتری ئازادی نێک بەرتەسکردنەوەی و لە بیریان بێت یەکێک لە دروشمە گەورەکانی خەباتی کوردایەتی ئازادی بووە بە سەرجەم چین و توێژەکان، کەواتە تکایە دەستەواتداران وردتر و هەستیارتر لەگەڵ هونەردا مامەڵە بکەن و بوارەدەن ئازادی هیچ چین و توێژێک گرفتی بە دروست ببێت.

داستان بەرزان

ســـــاو لە بیکەـــــت..شیعر و خوێندنەوەی داستان بەرزان

ئێماسەکان لە ناومدان
دەجوڵێنەوە و
گۆشە دەکەن
ڕەگریان لەدەکەم نەدروشێنەوە
پەرش نەبن
نەشکێن
نەتوێنەوە
لە جیهانێکدا کە تاریکە.

من دەزانم هیچ شتێک تاکوسەر بە من نییە
بەڵام دەرەوە شایەنی هیچ دروشانەوەیەک نییە!
وەک سەردەمانێک لە ئابردوودا
هەموو شتێک
بە مرۆڤ
بە جیهان
دەدروشانەوە
من لەو سەردەمانەوە
دروشانەوەی خەمم هەیە.

گشت سامانێکی من بوونمە
بوونم دەدروشتەوە
لە جیهانێکدا
کە شایەنی نییە هیچ شتێک بەی بدروشتەوە.

من ئازارم خۆشناوێت
ئازار کە هات ڕێزی دەگرم

بەتاەم و
بە بەتاییدا دەڕۆم و
بەگەیەکی بەرجەستەم لەسەر بوونی مرۆڤانێکی کەفتەکار
کە ژیان تاولەدوای پیستر لە پەلوپۆیان دەخات.

تەنیایی کارێکی بەنرخی من
من بە تەنیاییەکەمەوە شتێک بووم

شتێک لە بەشایيدا
ئەستا کە تەنیاییم نەماوە
بووم‌تە بەشایی لە بەشایيدا.

وەنە دەکەم
خۆکی باشن و
نرخی باش دەدەن
من نرخم بە هیچ شتێک دانەناوە
باشی بێت یان خراپ
دووانەیەکی گۆاون و
هەریەک ئەوتریان پێش دەکەنەوە.

جاران مانگ جوان بوو
لەم سەردەمدا کارم بە جوانی نییە
پەخشواتە
جوانی لە ژێر پێی پارەدا
(جوانییمان هەیە بە فرۆشتن.)

پارەکان لە ژێر پێمدا دەپاینەوە
لە بەباکیم دەربازیان بێت
من گیانەکم بە بەباکییەکەم
گیانەکم بەوپەڕ بەها بە کەسانێک دانانێم
سەردەمەکە بەیان لە بارە
هەز لەوەدایە لەگۆ نالەباریيدا بیکۆیت.

من ۆزکی زەرم بە مرۆڤە ساکارەکان
ئەوانەی دەپاکانە دەژین و
دەپاکانە دەمرن.

(ستەپ)

بەیانی ئەم دۆانە چۆن بخوێنمەوە؟
هەرچۆن سەیریان دەکەم
تێناگەم و
سەردەرناکەم
من خەریکی چ شتییەکم؟
خەریکم چ ئاشوبێک دەنەمەوە؟
پلانی چیم هەیە
بۆنیازم چ یارییەک

چ گاەتەجاڵییەک دابەزرێنم؟
ببورن
من
لێتان
تێناگەم!
یان
دەنگێ من لە ئۆوەشم تێکدابێت.
لە ئێستادا لە هیچ شتێک دڵنیانیم
لە ئۆوە
لە خەشم
هەندێ هەیە پێویستە بە گیانی خۆم
خۆم دوور بگرم لێو شتانەی
هەستی تێنیاییم تیدا زیاتر دەکەن
من لەمێ تێنیاتربم
دەقەهەدەم
من لەمێ تێنیاتربم
تێنیایش لە دەست دەدەم.

ئەی دڵی گیردە
من هەم ژیان
من هەم مردن
من تاکێ مرۆڤم
پێکەوە دەست و دووژمن
دەبێت لە دەستیان هابکەم
من ئێو نەفرەتەم
ئەی دڵ
ئێو نەفرەتێ!
تێنیا تێ دەتوانیت
تێنیا تێ
بیانووبیت
بێ مانەوم
لەم بەشاییدا
ئەی دڵی گیردە.

گرانە لە ماڵێکەمدا کەسێک هەبێت بیری بکەم
کەسێک هەبێت لە دەمدا
کەسێک لە ماڵێکییدا بیرم بکات

لە دەیدا.

من هیچ ژنێک بە خەفەتەوە ناکوژم
هیچ ژنێک
خەفەت من دەکوژێت
بە ژنەوە.

بەرەوباوان ناڕەمەوە
باوان خەونێک بوون
خەش یان ناخەش
دەمان پەیان دەکرایەوە
سوپاس بە خەون.

ئەمجارە وەک ئاهەنگی گەرم
بە ناو خەم دەچکەمەوە
بەکو ئیتر بسوتەم و
تەواوبم.

شتێک فریای مرۆڤ بکەوێت
تەنکەیەک ڕەنی بەتاڵ
تاتەشەرێک
سندوقێک لم
ئیسپانیەک
بەلەعیەک
مەبایلێک
کەرەقانیەک
پارەیەکی دەاو
فریای مرۆڤ بکەوێت
فریای خەی بکەوێت مرۆڤ
شتێک فریای مرۆڤ بکەوێت.

ئەوەش وەرن ڤیتامینەکان
بژێنە ناو مەشکەمەوە
بە سەرکی گەرم
سەرکی فەیو
سەرکی بەرز
کە سەری خەم نەبێت
زوو بکەن

خەرا بکەن
دەستوبرد
بیرکردنەوە پەچاوپەچکان
بیرکردنەوە سامناکەکان
هەرچی زووە
سەرم بەربدەنەوە بە ناو بەشایی
سەرم کە هەر دەمەی لەسەر هەوایەکە
هەوای ئەم سەرەم سەر لە بن دەنێ
ئاخە ئەمجارە چیم بەسەردێنێ؟

هەبکە ئەی هەوای ناو سەرم
جیهان بخەرە ترسەوە
وەک دەی من کە گە دەخوات
لە تاو سەرەک کە ئاگرە.

تە بنواڵە هەوای ناو سەرم
چەن لە تاوت دەسوتەم
چەن لە ناوتدا ژانی شادی دەخەموە.

جیهانی من جیهانی دیکەی زەری تەدایە
ماندوو نابێت لە دروستکردنی بەشایی
بەرلەوەی گەردوون بخنکێت
بەرلەوەی گەردوون بتوێتەوە.

من هاتووم بە جیهاندا
هەساکان لە ئەوە ون بکەم
من هاتووم ئەوە لە جیهانە کۆنەکان دەربهێنم
مردووەکان لە خەیان قوتار بکەم
کاژی سانی زووتان پەفەبدەم.
پەشنیاز:
لە گەان و هەڵهاتن و کەوتن مەترسن..
بەیانی هەر وەکو ئەستایە
سەدان بەیانی دێت بەبە دەنگی کەشەر
من زەرم دیون لەو بەیانییە بەمروەتانە
ئیتر خەم کاتکم ناولەناوە بەیانی.
کەواتە بەیانیتان باش..
بەیانی هەروەکو ئەستایە
من ئەستاکە بەچی دەنووسم؟

لە پەناو بەیانییدا
لە پەناو هیچدا.

هەرچی بیردەکەمەوە ئەمە لە پشت پەردەی ژیانەوەین
ژیانە ئاستەقینەکە لە شوێنکی دیکەیە
ئەمە تامی ژیانمان نەکردووە
ئەمە بەر ژیان نەکەوتووین
ژیان ئەمە دەبێت.

(بووەستن)

وابزانم ئەستاکە لای من بەیانییە!
بەیانیت باش ئەی بەیانی.

بەیازی ئازار.. شیعری داستان بەرزان

بە تە دایخان گیان
قەڵای مەریوان پاەم دا پەوە
قەڵاکەم ئەمیا پال بەم کەوە؟

لە گەرانی فەلکلەری کوردییەوە
ئیتر بە هەمیشە لە ناو میوەکاندا
لە ناو باخە بەرین و
خەیاڵاوییەکاندا
بە تەنیشت کانیاوە بیگەرد و
سازگارەکاندا
لەگەڵ باڵندەی ڕەنگین و
پەپولە دەگیر و
درەختەکاندا
یادی ڕۆژانێک بکە
گەرم/ شەدار
تاریک/ دەتەنگ

بەرەحم/ بەدەفتار
دەستیان لەهەندەگرتیت
تاکو لەواری مەرگ
تەنگەنەفەس/ هەزلەبەاو
من لە دەستپەکی ئەم شیعرەوە
لە خەمی تەیە تەنگەنەفەسم
لە دووری تەیە هەزلەبەاوم!

بیری دوو منداڵی ووتەی بکە
عەسرەکی شینتر لەم شینەم
هەریەک بە تورەکەیەک گریانەوە
سەرمابردوو/ ژیان مردوو
خەیان بە ماڵەکەتدا کرد
وەک دوو پەناهەندەی لە جەنگ هاتوو
بەدەم هەنسکی بەدادییەکەوە
سووتابوون وەنەی قەقنەس
داوایان لەکردیت
لە دەڤ سەنگین و بیمارەکەتدا
داهەیان بدەیت
لە ئامەزتدا گەرمیان بکەیتەوە.

دوو منداڵ/ دوو فریشتە
بەنی شیری ژانیان لەدەهات
هەڵمی ئازاریان لەهەڵدەستا
تامی کابووسیان دەدا
ڕەنگی بەکەسییان گرتبوو
بوون یان نەبوون
بە ئەوان وەک یەک بوو.

دوو منداڵ/ دوو فریشتە
ژیان لە پای هیچدا
تفی تەکردبوون
دوو منداڵ/ دوو فریشتە
ژیان لە پای هیچدا
شەقی تەهەڵدابوون!

ئەوان بەئاگا لەوەی
بەنی نیگاری سەر سنگیان

تۆ... تۆ ماڵەکەتی سەرژکردبوو
لە یادی ساڵانێکی دوورتر
کە تۆ بە تامەزرۆییەوە
خۆنیان پێوە دەبینیت
کە تۆ بە جەرگێکی سووتاوەوە
هەموو خولیات بۆتە گۆرانوی
ئێژەک لەو ساڵانە/ بەنێک لەو ساڵانە.

ئەوان بێئاگا لەوی
کە تۆ لە خۆنە شکاوەکانیاندا
پارچە.. پارچەی دڵی خۆت
پێکەوە دڵلکێنیتەوە
کە تۆ هەر نەبێت
ئەنگێک/ دەنگێک
لە گیانی خۆتتدا زیندوو دەکەیتەوە
لەو ساڵانەی هەموو خولیات بۆتە گۆرانوی
ئێژەک/ بەنێک.

بە دڵی تواوەی ناو چنگیانەوە
هاتن و
لە ماڵەکەتدا
بوونە دوو قومری پێککراو
بوونە دوو مەروولەی بەجەماو
بوونە دوو هەناسەی سارد
بوونە دوو بریسکەی بەدەرتان
بوونە دوو ئاوازی بەر باران
بوونە دوو دەنکە تریی سەرماباردوو
بوونە دوو ئاواتی لە دەستچوو
بوونە دوو دڵپ خوێنی گەرم
بوونە دوو بەچووە ئاهوی شەرم.

تۆ چرا بووێت
تۆ کانی بووێت
تۆ شنە بووێت
تۆ ئارامی
تۆ سەلاری
تۆ ئاگردان.

تۆ مانگ بوویت
بە شەوانێکی سووتاو
خۆرتاو بوویت
بە دوو بە بەرگی هەڵکۆماو.

تۆ نیشاندەر بوویت
بە دوو هەڵهاتووی دەستی خۆت
تۆ لەنگەری دوو کەشتی وەت
تۆ دیوار بوویت
لە بەردەم هەڵبای ستەمدا
تۆ خەندە بوویت
لە پاش لەشاوێک لە خەما
تۆ هەڵانە
بە دوو زەنگووتەی بەر زریان
تۆ زگارکەر
بە دوو کاریلەی بەردەم کەبەی سووری گوورگەکان.

(وچانێک)

تۆ نەتهەشت شەقام ببەتە ماڵی دوو تووتکەی فڕەدراو
تۆ نەتهەشت دوو کانیلەی نەشارەزا
هەگایان بکەوێتە بیابان
تۆ لە ناو پانتایی هەشی مردندا
ئازایانە/ ژنانە
بە گۆدانە سەرکەنەکان
بە هەنگی سپی نووسیت: ژیان.

دوو منداڵ/ دوو فریشتە
کە چەند هەنگاوێک
لەولا بەسەی جەردەکانی شەوەت
خۆیان پێداکەوتبوو
دوو منداڵ/ دوو فریشتە
کە هەندەی چاوتروکانێکیان مابوو
بەدەم خەیاڵەوە
بگەن بە دەستەیەک لە مرۆڤانی/ مرۆڤخۆر.

دوو گوڵاسوورە/ دوو دەنک بەهەم
زەری نەمابوو هەبدرێنە ناو مەنجەنیقی

بەهەمیەکانی کەمەر
دوو بەدەرەتان خەریکبووون
بکەونە سەرزاری ئەوانی وەک دەم
دوو دیوار/ دوو سەرهەڵگرتوو
ملیان بە هێگای نەهاتوو نابوو
کە تۆ بوویتە سێوانیان
بوویتە ئامێز
بوویتە گەرمایی
بوویتە سێز و
دڵنەوایی
بۆ ئەوان/ ئەوانی بەر تۆفان
ئەوانی هەڵهاتوو لە چنگی ژیان.

(وچانێک)

بۆ پێشتنی تۆ
ئەمە گوڵباخ لە دەست دەدەین
چیمەن
حەوشە
گوڵی هەنار
دارنارنج و
سەربان
خەرەتاو/ مانگ
بانی سەو
تامی زەیتوون
خولیای سەرمان.

ئەمە زەر شەوان مانگمان بینیوە کە خەوتووە
لە پاش تۆ هیچ مانگێک نابینین!
لە پاش تۆ ئەمە مانگمان نییە!
مانگەکەی ئەمە تۆ لە کوێی؟

(وچانێک)

تۆ ئەمەت لە ڕۆژی ١٦/٣ ی شاری هەڵەبجە پاراست
تۆ ئەمەت لە گەردابی ئەنفال دەرباز کرد
ئەمە دوو گوندی بچکۆلەی قەدبالی چیایەک بووین و
تۆ نەتهەشت بکەوینە بەر شەپۆلی ڕاگواستن

ئەم دوو گەنجی باریکەلەی سەر شەقامەکی سلەمانی بووین
تە نەتەهشت ملازم موحسین بە بینینمان خوەن بیگرەت و
هەر لەوەدا گولەبارانمان بکات
ئەم دوو منداە بووین لەگەە ٤٠ منداەی دیکەدا بە دەستەەژی فیشەک
یزکرابووین
تە هیوایەکی وەهات پەداین ئەم باببگرین.

ئەم دوو پەشمەرگە بووین لە زیندانی ئەبووغرەب
لەگەە ژماردنی کاتی گەیشتن بە سەدارە
سروودەکانی ەەنجدەران لە گەروومااندا
ئەم دوو شەەقان بووین لە عەفرین
لە پاە گرمە گرمی بەمبەکدا
(ئەی ەەقیب)مان دەبەژا
ئەم دوو گەریلا بووین لە دامەنی چیا
بەدیار چاوی تیژی درەنەکەوە
(نەخشەی کوردستان)مان بەسنگەوە
ئەم دوو خەباتگەەبووین لە دەشتەکدا
لەتەک هوژە..هوژی موشەک
(ئاەای کوردستان)مان هەەکردبوو
تە وەک دەستی خودایەک
کە دەمەکە مرەقی پشتگوەخستووە
هاتیت و بە ئاسمانت هەەکەشاین…
بە لەدەستدانی تە ئەم دوو مەسیح
هەریەک خاچی خەمان بە کەەوە و
شار تەی دەکەین
کەەان… کەەان
شەقام… شەقام
بە ەەژانەک تە لەرەبوویت
بە ەەژانەک تە چەتربوویت
لە پاە تەدا
ئەم دوو شەەگەەی سەربەرز
دەم و داوەن و دەست و دەرلینگ و دەمار و دینارمان پاک
کە لەرەنیت
دەم و دەمارمان بەسترا
داوەن و دەرلینگمان دەا
دەست و دینارمان شکا
هە خەەکینە پەمان بەەن:

لە کوێیە خوا؟

(وچانێک)

بە دڵشکاوی ڕۆیشتی
لە سەردەمێک کە لەگەڵت سەزی نەبوو
ڕۆژگارێکت بەجێهێشت
هاوی لێت نەبوو
بە بگەردیت باکی نەبوو
چاوقاییم بوو/ پەردەی نەبوو

تە پێکەوە خەکت جێهێشتن
کە مایەی نیگەرانیت بوون
ئەهلی بە دەی و
قسەی ڕەق
سەرمەستی حەز
شەیدای بەها پوچەکانی
دنیای سەرمایەداریی بوون

تە بەدەنگ بووی
تە پەرەشان
لە بەردەم مرۆڤ
چلەن خەی لەبیرچەتەوە
نەتدەزانی بۆچی وەها
بەهای دەان کاڵبەتەوە
هەرچی دەت و
لاف لەدەدات
بە جانتا و
بۆن و
مەکرەوە
سەیرەک ناکات
چەند سادەیە
چەند بەخەون و
بە بادەیە
سەیرەک ناکات
چەند گوناهە
نرخی خەی داوە بە بادا

ئەو نازانێ بۆچی هاستێ
مارکێ بەرزێ
براند بەرزێ و
کولیتی زۆر بەرزتر
ئەوەی گچکەیە و
هەتاکو دێت هەر کچکەتر
هاکا نەما و بووبە هیچ
خەیاتی و لە خەی واوەتر

تۆ کێ لە نەسلی باران بوویت
کێکی تەی نەمابوو ژیان
تۆ کێ بەخشندەیی خودا و
ئارامی ئەیوب لە گیانتدا
بە باکانێ/ دەتەگانێ
شەوگارت دەبەست لە ئاژان.

ئەوێ نەوەیەک کە دەیان
لەگێ خەتان زۆر شت دەبان
پەمان بڕان.. بەر لە ڕۆیشتن
چی بکەین بە ئەوەی دوای ئەوێ
بڕێک وەک ئەوێ مرۆڤ بین؟
چی بکەین بە ئەوەی پاش ئەوێ
وەکو ئەوێ فریشتە بین؟

بە وادەیان؟
دنیا بەچی واچێ دەکەن
کە دەتوانێت بە بە ئەوێ
بەرگەی بگرێت و
درەختێک بێت بە پەوێ؟
وەها دنیاکەتان چێ کرد
هەر دەنگێ دێت
هەر بە تەنیا دەنگدانەوەی خەی دەبیستێت
هەر ڕەنگێک دێت هەندێ نابات خەی بیردەچێت!

ئەوێ مرۆڤانێک بوون
کە خودا لە پارچەی خەی
لە دەی خەی
لە ڕووناکی و

لە پاکی خۆی
ڕەوانەی زەمینی کردن
تاکو نیشانمانی بدات
بە چ جۆرێک هەزی هەیە
مرۆڤی پێتی وەکو خۆی
مرۆڤی ڕوون و
بە نرخ بەدیبێنێت..

ئەو کە جێگەی ئومێدی خودا بوون
کە نیشانتان دەدا مرۆڤ تاکو کوێ
هەزی هەیە هەر مرۆڤ بێت
ڕەیشتن و بە بەزاربوون
پشتان کرد لە سەردەمێک
هەموو شتێک تێیدا بە نرخە
مرۆڤ نەبێت!

ڕاکردنەوە بەرەو منداڵی/ شیعرو خوێندنەوەی داستان بەرزان

لینکی یوتووب:..
https://www.youtube.com/watch?v=HWBJOBSBRi4

1987 کتێبی بریەنی من

نوێترین کتێبی (داستان بەرزان) ئەو ناونیشانەی سەرەوەیە، کە پێکهاتووە لە چەند نامەیەک، لە میانی ئەم نامانەوە نووسەر بەشێک لەو ڕووداو و بەسەرهاتانە دەگێڕێتەوە کە لە منداڵی و هەرزەکاریدا بەسەری هاتوون یان لە نزیکەوە ئاگاداریان بووە، لە

بارەی ئەم کتێبەوە داستان دەڵێت: ئەم کتێبە سندوقێکی بچکۆلەیە تێیدا کەمێک دیمەن و بەسەرهاتی هاوڕێکانی هاوڕێتی خەمم تێدا گێڕاوەتەوە، لەسەرەتادا بڕیار نەبوو ئەم سندوقە بکەمەوە و بیخەمە بەردەستی ئەوانیتر، بەڵام پاشان ئەو بڕیارەم گۆڕا و ئێستا ئەو کتێبەی دەیخوێنیتەوە بەشێکی ئەو هاوڕێیانە کە من پێم وایە زۆرینەیان لەجێی ئەو برینانە کە مرۆڤی ئەمڕۆ زۆرجار تووشی دەبێت، بەڵام من هەوڵمداوە وەک خۆیان و بەپشتبەستن بە زمانێکی ساکاری شیعریی پیانگەیەنم.

نووسەر لە بەشێکی ئەم کتێبەیدا نووسیوویەتی: نەنکم خاوەنی هەمنییەکی جوان و شاعیرانەی سەدکانی پێشوو، کە زۆرکات وای بە دڵچم دەفتاری نەنکم نزیک بێت لە دەفتاری (مەحوی) شاعیرەوە، ئەمەشم لە میانی خوێندنەوەی چەندین جارەی دیوانی ئەو شاعیرە و وێناکردنی ئەو لە خانەقاکەیدا کە دواساتەکانی ژیانی تێدا بەسەربردووە، سەرچاوەی گرتووە، نەنکم تەنیا شیعر نانووسێت، ئاگین ماڵەکەی خۆی وەک خانەقایەک دێتە پێشچاو، کە تێیدا لە خۆوەتدا بێت، ئەوەتا ئامادەنییە تەنیا دوو هەڤاڵ لەو ماڵە دوورەکەوەتەوە، بەردەوام بە ناو باخچە و ژوورەکاندا دێت و دەچێت، نازی گوڵەکان دەکەشێت و پەنجەرەی ژوورەکان دەخاتە سەر عیشوەی هەتاو و بەدەم شنەیەکی فێنکی بەیانییەوە خۆنەکانی شەوێی بە چێشتەنگاو دەگەیەتەوە.
لە بارەی نەنکیشیەوە نووسەر دەڵێت: کاراکتەری نەنک لە ژیانی منداڵیدا تەنیا دایکی باوک یاخود دایک نییە و لە دوورەوە ببینم پیردەبێت و دەمرێک، بەڵکو لە تەواوی ژیانی منداڵی هەرزەکاییمدا ئەم کاراکتەرە هەم دایک و هەمیش باوک بووە بەم، بۆیە ئامادەیی ئەو لە دونیا منداڵیەکی بچاو و کاریگەرە و مردنی ئەوانە من پیر دەکات و پاشان دەمکوژێت.

ماوەتەوە دەربارەی داستان بڵێین: ئەم نووسەرە پێشتر چەند کتێبکی شیعریی چاپ کردووە و هەروەها دەچووی کۆڵژی هونەرجوانەکانە بەشی شانۆ، خاوەنی چەند کارێکی دەرهێنانە بە چەند شانۆنامەیەکی جیهانی، دیارترینیان شانۆیی (بەدەم چاوەڕوانی گۆدۆ)یە لە نووسینی نووسەری ئیرلەندی (سامۆئیل بیکێت)ە و ئێستاش مامۆستایە لە پەیمانگای هونەرجوانەکانی سلێمانی/ناحکومی.
تێبینی: ئەم کتێبە ئێستا لە ناوەندی غەزەلنووس دەستدەکەوێت

من گۆزەکەم شکاوە، گۆزەکەی ناو سنگم لە نێوان یاداشت و نامەدا … داستان بەرزان

بەیانییەك لە ماڵەوە

چاوم دەکەوە و لە خەوێکی خراپتر لەوەی دوێنێ شەو ڕادەکەم، ناخۆشە لە خەونتدا دەستەکەت بەبینیت لەگەڵ پیاوانی دیکەدا، سەیری شوشەکانی جامخانەکەی هەیوان دەکەم، تەمێکی چڕ گرتوونی، بە دەنگی چڕڕاگەی سەرباندا دەزانم لە دەرەوە باران دەبارێت، هەڵدەستم بۆ بەردەم دەستشۆرەکە، لە پەنجەرە لاکێشەییەکەی بەردەممەوە دەڕوانمە حەوشەکە، لەسەر چیمەنە تەڕەکە دوو نارنجی قەڵەو کەوتوون، لە ئێستاوە دەزانم تۆزێکی دیکە نەنکم لە خەو ڕادەبێت و هەردووکیان دەباتە چێشتخانەکە و نیوەڕۆ دەیانگوشێتە ناو زەڵاتەی تەماتە و کاهوەوە، ئای لەم درەختە چەند میهرەبانە! لە ڕۆژگارێکدا کە میهرەبانی مەدلی نەماوە..

ئەمڕۆ دەمەوێت زۆرترین کات لە ماڵەوەبم، مەبەستمە دڵی نەنکم ڕازی بکەم و لە ڕابردوو پشتنە دەرەوەکانم ئەوەندە نیگەران نەبێت، کە دەزانم بەشێکی نیگەرانییەکەی لە دڵسۆزییەتی و بەشەکەی دیکەی لە ترسی تەنیایی خۆیەتی، تەنیاییەك کە هەر مرۆڤێك لە کۆتاییەکانی تەمەنیدا تێی دەکەوێت، ترس لە تەنیایی لەو تەمەنەدا هاوکات ترسە لە مردن، نەنکم دەترسێت ڕۆژێك یان شەوێك لە تەنیاییدا مردن بێت و بە هەر بیانوویەك بێت فریوی بدات و بۆ هەمیشە لەگەڵ خۆی ببات، لە کاتێکدا ئەم نایەوێت ژیان بەجێبهێڵێت، ئەگەرچی مرۆڤێکی ئیماندارە، بەڵام ژیاندۆستییەکی بێئەندازە لە چاوەکانیدا دەدرەوشێتەوە، چەندین جار دیتوومە لە ترسی مردن فرمێسك بە چاوەکانیدا هاتۆتە خوارەوە و لەبەرخۆیەوە کۆزاوەتەوە، گوێی لە قوئان گرتووە و پاڕاوەتەوە، وەك ئەوەی بیەوێت بڵێت: (کەمێك بەخشندەتربە لەگەڵ بەندەکانت) دەزانم نەنکیشم وەك ئەو ئازیزانەیترم ساتێك هەیە جەمدەهێت و کاتێك ئاوڕ لە دەوروپشتم دەدەممەوە چڕتر دەبێت، بەڵام لای من مرۆڤی وەکو نەنکم هی ئەوەنین بەدەم خەم و ئازارەوە

بمرن، لێ ئیتر ئەوە خراپی ژیان و کێتاییە قبوڵنەکراوەکەیەتی، کە بە جۆرێکی زۆر دڵندانە مرۆڤ کاول دەکات!

هێیەکیتری مانەوەم لە ماڵەوە خەمم کە نامەوێت لەوە زیاتر لەبەر چاو و دەستدابم، با ئەوانەی لەگەڵیان دەبم لە ڕیزی ئەو کەسانەش بن کە تاڕادەیەك لێم شارەزان، بەڵام هەشتا هەر پێویست نییە ئەوەندە بەدەرەوەبیت لە سەردەمێکی ناڕوون و درۆزنی وەهادا کە دۆزینەوەی کەسانێك بتوانیت لەگەڵیان ئاسودەبیت ئاسان نییە و بگرە هەر زۆریش سەختە، بۆیە مانەوە لە ماڵەوە و دەستگرتن بە خۆتەوە باشترە لەوەی بکەویتە بەردەست خەڵکی و ئەوانیش ئارەزووی خۆیان دەنوکت لێبگرن، وەك ئەو جوچکە بریندارەی بە هەموو جوچکەکانیتر دەکەونە دەنوکگرتن لە سەری، تا ئەو ئاستەی خوێن بە لاچاوەکانیدا دێتەخوارەوە و مۆخی سەری بەدیار دەکەوێت، ژنە بە تەمەنەکان بەو جوچکە دەڵێن: جوچکە غەریبە، ئەم ڕۆژانە من ئەو جوچکە غەریبەیەم.

ئێواران ڤێدگا

کاتژمێر(5) ی بەیانییە و لەبەردەم لاپێپەکەمدا دانیشتووم، ڕووناکی شاشەکەی دەموچاوم لە تاریکی ژوورەکەدا ڕووناك دەکاتەوە، کرتەکرتی دووگمەکان لە بێدەنگییەکەدا تێکەڵ بە چرکە چرکی کاتژمێری سەر دیوارەکە دەبن و ئەم بەشە لەم نووسینەت بۆ دەنووسم کە نەمویست باسی بکەم:
ئێوارە پاش خواردنەوەی چارەکێك ڤێدگا لە یەکێك لە نادییە نیمچە ڕووناکەکانی شاردا، هاوڕێیەك پێشنیازی نادییەکی دیکەی بۆ کردم کە بە نادی چینییەکان ناسراوە، ئەگەرچی کەم دەچمە ئەو نادییانە، چونکە بە ڕاستی هەندێکیان مۆدێلێکی بۆزارکەرن، ئەوەیش بە هۆی ئەو قەرەباڵغی و بوونی گۆرانییەکی دەنگ بەرز کە زۆربەی جار گۆرانییەکانیش ئەو گۆرانییە ناخۆشانەن کە زۆرینە حەزیان پێیەتی، هەروەها ئەم نادییانە تەنیا وەك نادییەکی ئاسایی وەرنەگیراون، بەڵکو هەندێکیان بە ناوی مەساجەوە بوونەتە جێگەیەك بۆ بە کاڵاکردنی جەستەی ئەو ئافرەتانەی لەوێدا کار دەکەن، من ئەو شەوە دەمویست جۆرێك پەیوەندی لەگەڵ ئەو ئافرەتانەدا دروست بکەم، ئەمەش لەو هەستی تێهەیەوە سەرچاوەی گرتبوو کە ماوەیەك بوو بەرامبەر بە دەستەکەم تێمدا دروست ببوو، بەڵام شکستم هێنا، چونکە پاش قسەکردن بە ئینگلیزییەکی خراپ و تێکەڵ بە کوردییەکی سەروگوڵاك شکاو لەگەڵ ئەو ئافرەتەی هاتبووە سەر مێزەکەمان، بڕم دەرکەوت ئەویش مرۆڤێکی بریندارە، هەر بۆیە پەیوەندییەکە بووە جۆرێك لە هاوخەمی بۆ یەکتری، ئافرەتە تەمەن سی و پێنج ساڵەکە بۆی گێڕامەوە کە

مردەکەی کابرایەکی کهولیست بووە و بۆی خراب بووە، ئەمیش پاش تێپەڕاندنی چەند ساڵێك لەگەڵ پیاوێکی وەهادا، بە منداڵکەوە لە پەوەندییەکەیان هاتۆتە دەرەوە، لە ڕاستیدا من دەمویست ئەو زیاتر باسی ئەو شتانەی ژیانی خۆیم بۆ بکات، بەڵام ئەو زوو زوو وەك ئەوەی پێی وترابێت دەستەکانی دەخستە ناودەستم و سەیری قوڵایی چاوەکانی دەکردم، لێت ناشارمەوە گەرمییەکی تایبەتم لە دەستەکانی و نیگاکانیدا هەست پێدەکرد، کە لەو بڕوایەدانیم پێشتر بە هیچ کام لەو پیاوانەی دابێت کە چوونەتە ئەوێ، ئەمەش هەستی من بوو لەو کاتەدا، دەکرێت وانەبێت، چونکە لە ئەنجامدا ئەوان لەو جێگەیەدا کاڵایەکن بە دەست بازاڕێکی دڕندەقەوە، هەرچۆن بێت ڕەنگە لە کاتی دیکەدا بچەمەوە ئەوێ بۆ لای هەمان ئافرەت، چونکە بۆ ئەم دڵخەی من بەخشینی کەمترین سۆز گەورەترین مانای هەیە.

مرۆڤ ئەوکاتەی بە قوڵی دڵی لە کەسێك دەشکێت، ئیتر پەنا بۆ زۆر شت دەبات، تەنیا لە پێناو ئەوەی شتێك لەو شکاوییە بە دەست بێنێتەوە، نەك چاکی بکاتەوە، چونکە مرۆڤ یەکجار دڵی دەشکێت، دڵ گۆزەیەکی ناسکی تەنکە، بەجۆرێك شەفافە هەر شلەیەکی تێدا بێت بە ئاسانی دەیبینین، کە شکاش هێز نییە چاکی بکاتەوە، من گۆزەکەم شکاوە، گۆزەکەی ناو سنگم.

مارچی 2016
سلێمانی

ئەستێرەکانی داستان بۆرزان بڕینی مرۆڤن … ئارام

ئەستێرەکان بڕینی مرۆڤن" ناونیشانی نوێترین کتێبی شیعریی داستان بۆرزانێ و بۆیارە لە چەند هەڤژی ئایینداندا لە لایەن خانەی هەنارەوە بڵاوبکرێتەوە.
ئەم کتێبە شیعرییەی داستان بۆرزان سیازدە دەقی شیعریی لە خۆ گرتووە و بەشی هەرە زۆری دەقە شیعرییەکان دوای کتێبی شیعریی (بووم بە ژەر هەژە خەراکانی مەدەرنەوە)ی شاعیرەوە نووسراوە و

بەشێک لەم دەقانەی پێشتر لە گۆڤار و ڕۆژنامە کوردییەکاندا بڵاوکراوەتەوە و بەشێکی دیکەیان بۆ یەکەمجار بڵاودەکرێنەوە.
داستان بەرزان لەبارەی ئەم کتێبە شیعرییەوە گوتی: "ئەم شیعرانەی لەم کتێبەدان درێژکراوەی ئەزموونکن لە نووسین، کە لە کەمەڵە شیعری (بووم بە ژێر ۆاژە خراکانی مەدرنەوە) سەرچاوە دەگرن، بەڵام لێرەدا بە دیدگای نوێتر و هەوڵدان بۆ کردنەوەی پەنجەرەی نوێتر بۆ ڕوانین، ئەمەش لە خوێندنەوەی هەر دوو کتێبەکەدا ڕوونتر دەبێتەوە."
شاعیر زیاتر لەبارەی ئەم شیعرانەی نوێ ئەم کتێبەوە دوا و باسی لێوە کرد "کە هەر یەکێك لە شیعرەکانی ئەم کتێبە ساتەوەختێکی تایبەتی منن لە بەرکەوتنم بە دونیا، ئەم شیعرانە هەوڵستی شاعیرانەی منن بەرامبەر ڕەقی ژیان، هەوڵێکن بۆ دەخستنی دزێویەکانی ژیانێك، کە خەیمان لێدەشارێتەوە و دەیەوێت بە ماسك و خۆئارایشتکردن فریومان بدات، کە بە بۆای من مرۆڤی هۆشیار ئەوانەن ئەو فریوە ناخۆن و ژیان وەك خۆی بە ڕەقی و دزێویەکانییەوە دەبینن."
لەبارەی ناونیشانکی شیعرەکانیشەوە داستان ئاوای خستەڕوو کە "پێژەی ئەم شیعرانە قسەکردن لەسەر دونیایەکی پڕ لە بێدادی و سیستماتیکی وەها کە ۆاژانە ڕەحمان دەهارێت و بەهای مرۆیمان کاڵتر دەکاتەوە، بۆیە ئەوانەی دەیانەوێت شیعر دونیایان بۆ جوان بکات باشتر وایە ئەم کتێبە نەخوێننەوە.
داستان بەرزان یەکێکە لە شاعیرانی نوێی دووەمی دوای ۆاپێن و خاوەنی سێ دیوانە شیعری چاپکراوە کە ئاوانیش "تەم هەبیت-2012"، "خودێکی پڕتبووو 2012"، "بووم بە ژێر ۆاژە خراکانی مەدرنەوە-2013".